

Lausunto Kymenlaakson maakuntaohjelmasta vuosille 2026 – 2029

Kymenlaakson Liikunta ry:n (KymLi) hallitus on käsitellyt kokouksessaan 16.10.2025 Kymenlaakson maakuntaohjelmaa.

Kymenlaakson Liikunta katsoo, että maakuntaohjelmaluonnos on onnistunut kuvaamaan maakunnan tilaa laajasti ja hyvin.

Olemme erittäin huolissaan maakuntamme liikkumattomuudesta ja sen vaikutuksista maakuntamme toimintakykyyn. Siksi kiitollisina toteamme, että luonnoksessa on hyvin otettu esille hyvinvoinnin edistäminen käsittäen mm. sairauksia ennaltaehkäisevän liikunnan ja kulttuurisen hyvinvoinnin merkityksen, osallisuuden lisäämisen sekä eriarvoistumisen ehkäisyn.

Elinvoimaisuus lähtee ihmisistä ja asukkaista. Siksi niiden hyvinvointi tärkeä olla esillä. Sitä voidaan tukea, ylläpitää ja kehittää voimakkaasti omalta osaltaan liikunnan kautta. Näitä asioita on otettu luonnoksessa hyvin esille, mutta yksityiskohdissa tuomme tarkennus esityksiä.

Kymenlaakson Liikunta esittää lausuntonaan Kymenlaakson maakuntaohjelmaluonnoksesta 2026 - 2029 seuraavaa:

Lähtökohtaisesti ohjelman luonti on onnistunut kuvaamaan maakunnan tilaa laajasti ja hyvin.

Kuten väestödynamiikka kohdassa (s 5.) kuvataan, niin väestö ikääntyy kovaa vauhtia. Kymenlaaksossa väestö ikääntyy jopa muuta maata nopeammin. Esitämme ohjelmassa nostettavan vielä tarkemmin ja vahvemmin esille ikääntymisen vaikutuksia ihmisten hyvinvointiin ja sitä kautta toimintakykyyn ja tuottavuuteen.

Katsomme, että lausunnossa on hyvin huomioitu, että osallisuudella, yhteisöllisyydellä ja aktiivisuudella on laaja merkitys vetovoimaisuuteen -ja pitovoimaisuuteen.

Arjen kestävä liikuttamisen edistämisen huomioimista pidämme erittäin tärkeänä ja hienoa, että se on huomioitu. Se on paitsi hyvinvointia lisäävä asia, mutta myös ympäristöteko kuten hiilineutraali Kymenlaakso kohdassa (s 8.) mainitaan ”Liikenteessä ajoneuvosuoritteiden vähentäminen on mahdollista mm. lisäämällä etenkin kaupungeissa kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä.”

Sivun 21. alkava OSAAVA TYÖVOIMA otsikon alla ehdotamme nostettavan myös esille työvoiman jaksamisen omalla kappaleella. Korkea ikärakenne ja keskimääräistä heikompi koulutustaso korreloivat myös heikompaan fyysiseen kuntoon. Tämä näkyy myös jo jaksamiseen toisen asteen opiskelujen aikana. Myöhemmin tämä taas johtaa suoraan heikompaan työn tuottavuuteen ja työssä jaksamiseen. Esitämme tätä nostettavan jopa omalla alaotsikolla esim.:

- Yritysten työntekijöiden jaksamisesta huolehtiminen

Sivulta 26 alkavaan KOULUTUS JA OSAAMINEN otsikon alla alkavaan alaotsikon Kymenlaakson koulutus- ja osaamisympäristö kohtaan esitämme erikseen lisättäväksi kappaleen esim. muotoon:

”Maakunnassa toimii kaksi erittäin hyvää urheiluakatemiaa, jotka ovat merkittäviä erityislinjoja, jotka lisäävät pito- ja vetovoimaa ja sitä kautta tuovat vuosittain useita sisään muuttajia maakuntaan.

Edistetään urheilijoiden kaksoisuran turvaamista oppilaitoksissa esimerkiksi urheiluakatemioiden toiminta turvaamalla ja hakemalla maakuntaan myös kansainvälisen urheilulukion statusta.”

Sivun 30. OSALLISUUS JA HYVINVOINTI kohdan huomio ”Fyysisen aktiivisuuden puute aiheuttaa eriarvoisuutta niin koulussa kuin työelämässä ja vaikuttaa laajasti kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin sekä mielenterveyteen.” Tämä on merkittävä huomio.

Sivun 52. ELÄMYSTALOUDESTA UUTTA ELINVOIMAA -otsikon alla on kappale ”Matkailu, tapahtumat ja kulttuuri ovat osa Kymenlaakson aluetaloutta ja identiteettiä. Ne luovat työtä, investointeja - eivät vain matkailun alalla vaan myös muilla toimialoilla – ja vahvistavat alue- ja paikallisidentiteettiä. Elämystalouden toimialoja tulee kehittää panostamalla mm. monialaiseen yhteistyöhön, tuotteistamiseen, palvelumuotoiluun, digitaalisiin palveluihin ja liiketoimintaan sekä kestävään kehitykseen. Kulttuurialalta tunnistetaan erityisesti taiteen myönteinen merkitys hyvinvoinnin edistämisen kannalta.”

Liikunta- ja liikuntatapahtumat ovat jopa erittäin merkittäviä. Esim. Jukolan viesti tuo maakuntaan jopa yli 40 000 henkilöä ja useiden lajien SM -kilpailut jne. tuovat säännöllisesti satoja ja jopa tuhansia osallistujia. Tästä syystä ehdotamme kappaleeseen lisättävän myös liikunnan ja muotoon:

Matkailu, tapahtumat, **liikunta** ja kulttuuri ovat osa Kymenlaakson aluetaloutta ja identiteettiä. Ne luovat työtä, investointeja - eivät vain matkailun alalla vaan myös muilla toimialoilla – ja vahvistavat alue- ja paikallisidentiteettiä. Elämystalouden toimialoja tulee kehittää panostamalla mm. monialaiseen yhteistyöhön, tuotteistamiseen, palvelumuotoiluun, digitaalisiin palveluihin ja liiketoimintaan sekä kestävään kehitykseen. **Kulttuuri- ja liikunta alalta** tunnistetaan erityisesti taiteen myönteinen merkitys hyvinvoinnin edistämisen kannalta.

Samalla perustelulla esitämme sivun 53. Kohdan ”TIEKARTAN PAINOPISTEITÄ muutettavan muotoon: ”Tiekartan painopisteitä ovat: 1) kilpailukykyinen toimintaympäristö, 2) digitaalisuus, 3) saavutettavuus ja esteettömyys ja 4) vastuullisuus ja vähähiilisyys. Kärkiteemoina tiekartassa ovat luonto- ja vesistömatkailu, kulttuuri-, **liikunta- ja urheilu**, historiamatkailu sekä tapahtuma- ja kokousmatkailu.

Sivun 53. kohtaan TOIMENPITEINÄ EDISTETÄÄN mm.: esitämme lisättäväksi myös kohdan:

- Alueen liikunta- ja urheilutapahtumien innovatiivinen hyödyntäminen

Sivun 71. KULTTUURISTA JA LIIKUNNASTA HYVINVOINTIA MAAKUNTAAN kirjausta

”Monimuotoinen kulttuuri ja liikunta lisäävät alueen asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Tämän lisäksi ne nähdään tuloeränä, osana alueen pito-, veto- ja lumovoimaa.” pidämme hyvin ja oikein laajasti kirjoitettuna.

Lisäisimme vielä jo laajaan kuvaukseen muodon ”Monimuotoinen kulttuuri ja liikunta lisäävät alueen asukkaiden hyvinvointia, **jaksamista**, osallisuutta sekä yhteisöllisyyttä”

Saman otsikon alle kulttuurin- ja liikunnan molempien huomioimiseksi ehdotamme toisen kappaleen alun kirjattavan muotoon:

” Kulttuurin **sekä liikunnan – ja urheilun** tekijöitä tulee arvostaa ammattilaisista harrastajiin. Parhaillaan ne tarjoavat asukkaille erilaisia elämyksiä, lisää mahdollisuuksia itsensä toteuttamiseen, onnistumisiin, sekä yhteisöllisyyden ja merkityksellisyyden kokemuksiin. Maakunnassa tulee edistää erilaisin tavoin kulttuuri- **ja liikuntahyvinvointia** mm. matalan kynnyksen avoimilla **liikunta- ja** kulttuuritapahtumilla, kulttuurihyvinvointikortilla, kulttuurikaveritoiminnalla, uusilla kokeiluilla sekä monipuolisilla harrastusmahdollisuuksilla.”

Toteamme myös, ilahduttavasti luonnoksessa on hyvin huomioitu Kymenlaakson Liikunnan vetoisesti jälleen valmisteltua terveysliikuntastrategiaa.

Sivun 73. otsikon ”KEHITTÄMISEN PAINOPISTEET KYMENLAAKSOSSA” kohdan ” Luonto, kulttuuri ja liikunta hyvinvoinnin perustana: Upea elinympäristö, vahva kulttuuritarjonta ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet tukevat hyvinvointia ja tarjoavat kaikille tasavertaisia mahdollisuuksia arjen jaksamiseen.”

Ehdotamme muutettavan muotoon ” Luonto, kulttuuri ja liikunta hyvinvoinnin perustana: Upea elinympäristö, vahva **kulttuuri- ja liikuntatarjonta** ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet tukevat hyvinvointia ja tarjoavat kaikille tasavertaisia mahdollisuuksia arjen jaksamiseen.

Sivun 74. kohtaan TOIMENPITEINÄ EDISTETÄÄN mm.: esitämme lisättäväksi kohdan

- Liikunnan ja urheilun hyödyntäminen hyvinvoinnissa ja osallisuudessa

Haluamme ilmaista olevamme jatkossakin järjestönä käytettävissä toteuttamissuunnitelmien tekemisessä sekä eri toimintalinjojen toteuttamisessa eri laajojen toimijatahojen kanssa.

Kouvolassa 16.10.2025

Kymenlaakson Liikunta ry

Ari Pietarinen
puheenjohtaja

Tommi Lehtinen
toiminnanjohtaja